

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.8. Икономика; научната специалност: Организация и управление на производството (селско стопанство).

Автор на дисертационния труд: Нора Хайрулах Сейдиу - докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: Икономически аспекти на управлението на фрайчайзинга, на примера на аграрния сектор в Косово.

Изготвил становището: проф. д-р Иванка Милкова Костова, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.8. Икономика; научната специалност: Икономика и управление.

Определена за член на научното жури със заповед № РД-16-482 от 05.05.2022 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Актуалността на дисертационния труд е безспорна. Косово разполага с неоползотворени земеделски ресурси, които представляват значителен икономически потенциал за по-нататъшното развитие на цялата икономика. Шансовете за развитието на аграрния сектор на Косово са благоприятните агроекологични условия и сравнително доброто наличие на природни ресурси: преди всичко, земеделска земя.

През последните години в земеделския сектор се забелязва интерес към франчайзингът като бизнес модел за развитие на земеделските предприятия. Една малка част от тези предприятия работят директно като основните производители и доставчици на големите хипермаркети в Прищина и другите големи областни градове. Франчайзингът е един от основните модели за бизнес развитие на предлагането на торове, РЗ – препарати, механизирани услуги, необходими за развитието на земеделието.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Теза на дисертационния труд. В дисертационния труд се защитава тезата, че франчайзингът е надежден и атрактивен бизнес модел за развитие на дейността на земеделските предприятия и на техните доставчици на необходимите производствени ресурси.

Предмет и обект на изследване. Предмет на изследване е франчайзингът като бизнес модел на аграрните предприятия. Обект на изследване са предприятията,

които произвеждат аграрни продукти и ресурси за организиране на аграрно производство в Република Косово.

Правилно формулираните обект и предмет на изследването пряко кореспондират със защитаваната в дисертационния труд теза.

Цел и задачи на изследване. Основната цел на дисертационното изследване е да се анализират факторите, които определят внедряването и използването на франчайзингът като бизнес модел за конкурентоспособно аграрно производство в Република Косово.

С оглед постигане на поставената основна цел се решават следните изследователски задачи:

- Изяснява се същността на франчайзингът както и неговата роля за постигане и развитие на конкурентоспособността на селското стопанство в Косово;
- Разработва се методика за анализ и оценка на бизнес процесите в рамките на франчайзингът в бизнес модела на земеделското предприятие;
- Анализират се факторите, определящи мотивацията на предприятията да преминат към франчайзинг управление на своята дейност;
- На база извършеният анализ да се дефинират мерки за насърчаване на предприятията да преминават към франчайзингов бизнес модел.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Структурата на дисертационния труд е логично изградена, добре балансирана по глави и параграфи.

Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че докторантката е реализирала задълбочено научно изследване.

Резултатите от направения анализ потвърждават формулираната изследователска цел и задачи.

Оценката ми за структурата и съдържанието на дисертационния труд е положителна. В него са включени и съчетани научни знания и практически подходи за разрешаване на проблемите. Налице са доказателства, че докторантът може да извършва самостоятелни научни изследвания, да прави изводи и да обосновава предложения за решаване на проблемите.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Общият обем на труда е 138 страници, от тях 131 страници основен текст, 3 страници използвана литература и 4 страници приложения. Литературните източници са 63 и 18 сайта.

Анализът на дисертационния труд, на използваните в него средства за научно изследване формира убеждението, че в дисертационния труд са налице достатъчно доказателства за научни и приложни приноси.

Считам, че приносите посочени в Справката за приноси на дисертационния труд отразяват постигнатото в него.

5. Приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд може да се открият следните приноси:

- Изяснява се същността на франчайзингът, като елемент за икономическо развитие на селското стопанство;

- Разработена е концептуална рамка за оценка на въздействието на франчайзингът за развитието на селско стопанство в Република Косово;
- Анализирани са и са оценени въздействието на франчайзингът в селското стопанство в Република Косово;
- Идентифицирани са ключовите фактори за внедряване на франчайзингът в селското стопанство;
- Формулирани са препоръки за подобряване на изпълнението на франчайзингът в селското стопанство на Република Косово.

6. Критични бележки и въпроси.

Препоръчвам на докторантката да продължи да работи по очертаните насоки за бъдещи изследвания.

7. Публикувани статии и цитирания.

Трите представени публикации на докторантката са отражение на резултатите от теоретичните и емпирични изследвания в дисертационния труд.

Проведеното дисертационно изследване, получените резултати, публикациите по дисертацията и формулираните приноси са лична заслуга на докторанта.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Нора Хайрулах Сейдиу образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Организация и управление на производството (селско стопанство).

Дата: 05.06.2022
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(проф. д-р Иванка Костова)